

III АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общинските програми за управление на отпадъците и общинските наредби

В изпълнение на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), двадесетте общини в обхват на РИОСВ–Стара Загора са с приети и действащи до 2020 г. общински програми за управление на отпадъците:

- *Област Стара Загора* – Стара Загора, Раднево, Казанлък, Опан, Гурково, Гълъбово, Николаево, Мъглиж, Чирпан, Братя Даскалови и Павел баня;
- *Област Сливен* – общини Сливен, Нова Загора, Твърдица и Котел;
- *Област Ямбол* – общини Ямбол, Страджа, Тунджа, Елхово и Болярово.

Минималният обхват на програмите включва:

- анализ на състоянието и прогноза за вида, произхода, свойствата и количествата на образуваните или подлежащите на третиране отпадъци;
- целите, етапите и сроковете за тяхното постигане;
- начините и съоръженията за третиране или безопасното им съхраняване;
- описание на специализираните инсталации за третиране, както и на терените, подходящи за третиране на отпадъците;
- схема за движение на отпадъците към инсталациите за третиране, в т.ч. и площадките за сепариране на отпадъци от опаковки;
- финансови средства за осъществяване на програмата;
- мерки за изграждане на съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците на места, намиращи се възможно най-близо до източника на образуването им;
- план за привеждане в съответствие на действащи инсталации и съоръжения за обезвреждане на отпадъците, включващ конкретни мерки, средства и срокове за тяхното изпълнение;
- система за отчет и контрол на изпълнението;
- информация за връзка с упълномощените лица, отговорни за управлението на отпадъците.

В представените програми са заложили и мерки за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци, повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци и ограничаване количеството на депонираните биоразградими отпадъци.

Ежегодно общините представят годишни отчети по изпълнение на общинските програми по опазване на околната среда в това число и в част „Управление на дейностите с отпадъци”.

2. Битови отпадъци

С оглед осигуряване на дългосрочно решение за третиране на битовите отпадъци, генерирани от населените места на териториите на общините, съобразно въведените системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, РИОСВ извършва внезапни, текущи и периодични проверки по управление на отпадъците.

Контролира се отчетността и предоставяната информация от причинителите на отпадъци, от лицата, извършващи оползотворяване и обезвреждане на отпадъците и от общинските администрации, относно закриване на нерегламентирани сметища и по системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

През 2020 г. продължават дейностите по изпълнение на проектите за закриване и рекултивация на общински депа с прекратена експлоатация, които не отговарят на нормативните изисквания. Извършени са общо 3 проверки на общински депа за неопасни отпадъци /битови и строителни/, неотговарящи на нормативните изисквания и подлежащи на закриване след въвеждане в експлоатация на съответното регионално съоръжение на общини Казанлък, Опан и Болярово относно експлоатацията им, съобразно нормативните изисквания.

Продължават дейностите по закриване на общински депа Стара Загора, Гълъбово, Чирпан, Котел и Твърдица, които ще продължат и през 2020 г.

Управлението на отпадъците се осъществява на регионален принцип. Въпреки че всички населени места (100 %) са обхванати в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци, продължава да се констатира изхвърлянето на битови и строителни отпадъци на неразрешени за това места.

И през 2020 г. в експлоатация са били 3 регионални депа за неопасни отпадъци и 3 претоварни станции, а именно:

- Регионална система за управление на отпадъците - Стара Загора, с. Ракитница, общ. Стара Загора – обслужва общини Стара Загора, Чирпан, Братя Даскалови, Казанлък, Павел баня, Раднево, Гълъбово, Опан, Гурково, Николаево, Мъглиж и Твърдица;
- Регионално депо за неопасни отпадъци Ямбол, с. Хаджидимитрово, общ. „Тунджа“ – обслужва общини Ямбол, Сливен, Нова Загора, Страджа и „Тунджа“;
- Регионално депо за твърди /неопасни/ битови отпадъци на общините Елхово и Болярово, с. Добрич, общ. Елхово - обслужва общини Елхово и Болярово.

Неопасните отпадъци, генерирани от Община Котел се депонират на Регионално депо за неопасни отпадъци за Общините Омуртаг, Котел и Върбица”- гр. Омуртаг, находящо се в местност „Балабан“.

В териториалния обхват на РИОСВ-Стара Загора са въведени в експлоатация и три претоварни станции, част от Регионалната система за управление на отпадъците, регион Стара Загора: ПС Казанлък, обслужваща общини Казанлък, Павел баня и Мъглиж; ПС Гурково, обслужваща общини Гурково, Николаево и Твърдица и ПС Гълъбово, обслужваща Община Гълъбово.

С функционирането на посочените по-горе обекти се осигурява обезвреждане на битовите отпадъци в съответствие с изискванията на Директива 1999/31/ЕС и националното законодателство.

През отчетната година са осъществени 73 бр. проверки по документи за спазване на задълженията на общините по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО на 3 от общините в региона, собственици на регионални депа, община Казанлък – собственик на депо за строителни отпадъци, с. Шейново, община Казанлък и на „Ей И Ес Марица Изток 1“ ЕООД, гр. Гълъбово и „Брикел“ ЕАД, гр. Гълъбово като оператори на депа за неопасни производствени отпадъци.

Извършен е контрол по задълженията на общините в областта на разделното събиране на отпадъци и поетапно постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци. Осъществен е контрол на системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки и по задължението за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общините най-малко за следните отпадъци: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло. През 2020 гр. са извършени общо 14 проверки на въведени системи за разделно събиране на МРО в общините на територията на Области Стара Загора, Сливен и Ямбол. Осъществени са 5 проверки на въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки на общини Сливен, Тунджа, Павел баня, Елхово и Раднево. Извършени са 2 проверки на въведени системи за разделно събиране на ИУМПС в общини Раднево и Казанлък; 1 проверка на въведена система за разделно събиране на ИУГ в община Котел; 3 проверки на въведени системи за разделно събиране на ИУЕЕО на

общини Сливен, Ямбол и Казанлък и 3 проверки на въведени системи за разделно събиране на НУБА на общини Сливен, Раднево и Ямбол.

Във връзка с прилагане на контрол по изпълнение на изискванията на чл. 12 от ЗУО през 2020 г. са извършени общо 12 проверки по чистотата на пътищата, от които 3 в обхвата на републиканската пътна мрежа и 9 в обхвата на общинската пътна мрежа. Във връзка с извършване на проверки за наличие на нерегламентирани замърсявания с отпадъци на речни легла и прилежащи територии през 2020 г. са извършени общо 20 проверки. В сравнение с резултатите от извършените през 2019 г. проверки по чистотата на речните корита, през 2020 г. се констатира нерегламентирано замърсяване с отпадъци по брега на река „Мочурица” в началото на с. Мокрен, община Котел, За констатираното нарушение на кмет на Община Котел е съставен и връчен АУАН и е издадено НП. При направения обход на място се установи, че кметовете на 19 от общините в териториалния обхват на РИОСВ – Стара Загора са предприели необходимите мерки за почистването на речните корита, както и за недопускане на замърсяване с отпадъци на речните легла и прилежащите им територии. Светлите отвори на мостовете на реките, попадащи в регулацията на съответната община са с добра проводимост, което не създава предпоставки за наводнения на населените места.

По отношение изпълнение на задълженията на кметовете по чл. 19, ал. 3, т. 11 за осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10000 жители само гр. Елхово, общ. Елхово, област Ямбол няма такива площадки, поради което съгласно чл. 20, ал. 3 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци размерът на отчисленията по чл. 64 от ЗУО за количествата отпадъци се увеличава с 15 %.

Табл. 1

Справка 1. Събиране и транспортиране на битови отпадъци (БО)							
№	Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО (изписват се поименно)	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Стара Загора	160108	51	51	-	100	160108
2.	Братя Даскалови	8677	23	23	-	100	8677
3.	Стралджа	12781	22	22	-	100	12781
4.	Твърдица	13804	10	10	-	100	13804
5.	Болярово	4160	20	20	-	100	4160
6.	Чирпан	21637	20	20	-	100	21637
7.	Гълъбово	13394	11	11	-	100	13394
8.	Нова Загора	39010	33	33	-	100	39010
9.	Гурково	5127	11	11	-	100	5127
10.	Опан	2950	13	13	-	100	2950
11.	Николаево	2658	4	4	-	100	2658
12.	Тунджа	24155	44	44	-	100	24155
13.	Ямбол	72778	1	1	-	100	72778
14.	Сливен	125268	45	45	-	100	125268
15.	Елхово	16219	22	22	-	100	16219
16.	Мъглиж	3269	15	15	-	100	3269
17.	Котел	5000	21	21	-	100	11681
18.	Казанлък	72581	20	20	-	100	72581
19.	Раднево	20079	24	24	-	100	20079
20.	Павел баня	14186	13	13	-	100	14186
Общо		637841,00	423,00	423,00			644522,00

3. Строителни отпадъци

Закона за управление на отпадъците и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали регламентират налагането на нови изисквания за:

- предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци;
- създаване на екологосъобразна система за управление на CO₂;
- влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
- управление на образуваните строителни отпадъци в процеса на строителство и премахване на строежи.

Строителните отпадъци се депонират съвместно с битовите на трите регионални депа. На територията на РИОСВ–Стара Загора функционират 8 площадки за предварително третиране на строителни отпадъци с местонахождение: 4 в гр. Стара Загора, с. Скобелево, община Павел баня, гр. Чирпан и 2 в гр. Сливен.

Липсата на депа за строителни отпадъци води до неконтролирано изхвърляне на строителни отпадъци от граждани и фирми, формиране на нерегламентирани сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсяване на зелените площи в самите населени места.

4. Масово разпространени отпадъци: отпадъци от опаковки и пластмасови торбички; негодни за употреба батерии и акумулатори; излязло от употреба електрическо и електронно оборудване; излезли от употреба моторни превозни средства; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; излезли от употреба гуми.

Съгласно ЗУО лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци отговарят за разделното им събиране и третиране, както и за постигане на съответните цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване. Тези лица изпълняват горецитираните задължения индивидуално или чрез колективни системи, представлявани от организация по оползотворяване. В случай, че не изпълняват задълженията си по някой от упоменатите начини, заплащат продуктова такса по сметката на ПУДООС.

През 2020 г. се наблюдава увеличаване на броя на лицата, производители и вносители и извършващи вътрешно-общностни придобивания на опаковани стоки, които изпълняват задълженията си по Наредбата за опаковки и отпадъците от опаковки чрез колективна система, сключвайки договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки и съответно намаляване на броя на фирмите, които заплащат продуктови такси за опаковки към ПУДООС.

Извършени са общо 14 проверки на въведени системи за разделно събиране на МРО в общините на територията на Области Стара Загора, Сливен и Ямбол. Осъществени са 5 проверки на въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки на общини Сливен, Тунджа, Павел баня, Елхово и Раднево. Извършени са 2 проверки на въведени системи за разделно събиране на ИУМПС в общини Раднево и Казанлък; 1 проверка на въведена система за разделно събиране на ИУГ в община Котел; 3 проверки на въведени системи за разделно събиране на ИУЕЕО на общини Сливен, Ямбол и Казанлък и 3 проверки на въведени системи за разделно събиране на НУБА на общини Сливен, Раднево и Ямбол.

В **таблица 2** са посочени за всяка община обхванатите населени места, брой на обслужваното население по общини и процент от населението, обхванато от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак и излезли от употреба МПС.

Табл. 2

Масово разпространени отпадъци (МРО)				
Община	Въведени системи за разделно събиране на МРО, в.т. ч.:	% население, обхванато от системите за разделно събиране	Брой на обслужваното население	Брой на пунктовете и на местата за разделно събиране на различните видове МРО
1	2	3	4	5
1. Сливен	Отпадъци от опаковки Договор с „Екобулпак България” АД, гр. София от 20.09.2019 г. за срок от 5 години.	100 % гр.Сливен	105 698	Има изготвен списък на местата на разполагане на контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, които са собственост на "Екобулпак България"АД.
2. Раднево	Отпадъци от опаковки Договор с “Екопак България” АД - от 30.01.2017 г. за срок от 5 год.	100 % гр. Раднево	15 000	гр. Раднево – 32 бр. точки (жълти контейнери тип "Иглу" - 1500 л., зелени контейнери тип "Иглу" - 1500л. и сини контейнери тип "Иглу" - 1500 л.)
3. Елхово	Отпадъци от опаковки - Договор с "Екобулпак България" АД от 01.01.2020 г.	100 % гр.Елхово	15 935	Има изготвен списък на местата на разполагане на контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, които са собственост на "Екобулпак България"АД.
4. Павел баня	Отпадъци от опаковки Договор с „Екобулпак България” АД, гр. София	100 % гр. Павел Баня	2 987	Събраните отпадъци от опаковки се събират и транспортират със спец. автомобили до площадка за сепариране в гр. Казанлък на "Екобулсорт" ЕАД.

5. Тунджа	Отпадъци от опаковки - Договор с с „Екобулпак-България” АД, гр. София от 23.01.2020 г. за срок от 5 год.	100 % общ. Тунджа	23 937	Има изготвен списък на местата на разполагане на контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки.
6. Сливен	НУБА - договор с „Екобатери” АД от 01.02.2017 г. за срок от 5 години.	100 % гр.Сливен	105 698	Съдовете за разделно събиране на НУБА са разположени на определените от Кмета на общината места – 144 бр. в град Сливен
7. Ямбол	НУБА - договор с „Мега ресурс” АД от 07.10.2014 г. за срок от 5 години.	100 % гр.Ямбол	90 782	Съдовете за разделно събиране на НУБА са разположени на определените от Кмета на общината места – 10 бр. в десет училища и 3 бр. в административната сграда на общината
8. Раднево	НУБА - договор с „Екобатери” АД от 08.11.2017 г. за срок от 5 години.	100 % гр. Раднево	15 000	Съдовете за разделно събиране на НУБА са разположени на определените от Кмета на общината места – 8 бр. в град Раднево
9. Ямбол	ИУЕЕО - договор "Мега Ресурс" АД за събиране и транспортиране на ИУЕЕО от 02.10.2017 г., за срок от 5 години.	100 % гр.Ямбол	90 782	Събирането и извозването се извършва от мобилни екипи целогодишно.
10. Казанлък	ИУЕЕО - договор с „Елтехресурс” АД	100 % гр. Казанлък	53 770	Събирането и извозването се извършва от мобилни екипи целогодишно.
11. Сливен	ИУЕЕО - договор с „Елтехресурс” АД от 01.02.2016 г. за срок от 3 години, автоматично подновен за още 5 години.	100 % гр.Сливен	105 698	Събирането и извозването се извършва от мобилни екипи целогодишно
12. Казанлък	ИУМПС - договор с „Монамур 6” ООД, с. Копринка, общ. Казанлък.	100 % гр. Казанлък	53 770	Събирането, транспортирането и съхраняването на ИУМПС се извършва на територията на

				общ. Казанлък на площадка в с. Копринка, общ. Казанлък
13. Раднево	ИУМПС - договор с „Българска рециклираща компания” АД от 29.08.2014 г. за срок от 5 години.	100 % гр. Раднево	15 000	Събирането, транспортирането и съхраняването на ИУМПС се извършва на територията на общ. Раднево на площадка в гр. Раднево с оператор „ДК Софтрейд” ЕООД
14. Котел	ИУГ - договор с „Еко Ен Рисайклинг” ЕООД, гр. Бургас от 09.12.2014 г. за срок от 10 години.	100 % гр. Котел	6 075	Дейностите по събиране и транспортиране на ИУГ до площадка за съхранение на ИУГ в гр. Котел се осъществяват по предварително съгласуван между страните график.

Отпадъци от опаковки

През 2020 г. са извършени общо 5 проверки на въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки на общини, от които се установи, че на база сключени договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки се осъществява разделно събиране на отпадъци от опаковки в общините Павел баня, Раднево, Гълъбово, Сливен и Елхово.

През 2020 г. са извършени общо 41 проверки по Наредбата за опаковки и отпадъците от опаковки на задължени лица по чл. 14, ал. 1 от ЗУО, като 6 от тях са във връзка с писмо на МОСВ, вх. № РД-05-1691/02.04.2020 г. за извършване на проверки на лица, пускащи на пазара опаковани стоки – членуващи в ООп (организация по оползотворяване) на отпадъци от опаковки. В резултат на проверките по сметката на ПУДООС са постъпили 5986,97 лв. (пет хиляди деветстотин осемдесет и шест лв. и 97 ст.) от продуктова такса за опаковки.

Въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки по общини:

През 2020 г. са извършени общо 5 проверки на въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки на общини, от които се установи, че на база сключени договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки се осъществява разделно събиране на отпадъци от опаковки в общините Павел баня, Раднево, Гълъбово, Сливен и Елхово.

- Община Павел баня, отпадъци от опаковки - Договор с „Екобулпак България” АД, гр. София. Събраните отпадъци от опаковки се събират и транспортират със спец. автомобили до площадка за сепариране в гр. Казанлък на "Екобулсорт" ЕАД;

- Община Раднево, отпадъци от опаковки – Договор с Договор с “Екопак България” АД - от 30.01.2017 г. за срок от 5 години. В град Раднево са разположени 32 бр. точки (жълти контейнери тип "Иглу" - 1500 л., зелени контейнери тип "Иглу" - 1500л. и сини контейнери тип "Иглу" - 1500 л.);

- Община Сливен, отпадъци от опаковки – Договор с „Екобулпак България” АД, гр. София от 20.09.2019 г. за срок от 5 години. Има изготвен списък на местата на разполагане на контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, които са собственост на "Екобулпак България" АД.

- Община Гунджа – Договор с „Екобулпак-България” АД, гр. София от 23.01.2020 г. за срок от 5 год. Има изготвен списък на местата на разполагане на контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки;

- Община Елхово, отпадъци от опаковки – Договор с "Екобулпак" АД от 31.01.2017 г. За срок от 5 години. В община Елхово са разположени 45 бр. жълти контейнери тип "Иглу" - 1800 л. и 45 бр. зелени контейнери тип "Иглу" - 1400 л.

Отпадъци от пластмасови торбички

През 2020 г. са извършени 11 проверки на търговски обекти, в които на клиентите се предлагат пластмасови торбички за спазване на изискванията на Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса по отношение на пуснатите на пазара пластмасови торбички за пазаруване.

При проверките, свързани с установяване на съответствието на предлаганите пластмасови торбички в търговските обекти, използвани за опаковане на предлаганите от тях стоки в мястото на продажбата, с изискванията на чл. 4, ал. 1, т. 6, 7 и 8 от Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса / 2016 г. не са констатирани нарушения. По отношение на изпълнение на изискванията на чл. 7, ал. 3 от същата наредба се установи, че в дра от търговските обекти пластмасовите торбички се предлагат на потребителите безвъзмездно. До управителите на дружествата са дадени предписания за спазване изискванията на чл. 7, ал. 3 от Наредбата, с постоянен срок.

Негодни за употреба батерии и акумулатори

През 2020 г. са извършени 9 проверки на 7 лица, задължени по чл. 14, ал. 1 от ЗУО, относно разделно събиране и оползотворяване на НУБА, генерирани в резултат на пуснатите

от същото лице батерии и акумулатори на вътрешен пазар – „Олимпиа Ауто“ АД, гр. Сливен; „Стройкомплект - МД“ ООД, гр. Стара Загора, „КлиниМаг“ ЕООД, гр. Стара Загора; „Кетен“ ООД, гр. Стара Загора, „Рино Русе“ ЕООД, гр. Стара Загора, „Елит Трак“ ЕООД, гр. Ямбол и „Карио“ ООД, гр. Сливен. От проверките се установи, че всичките пет дружества изпълняват задълженията си по чл. 21 от Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори за постигане на целите за оползотворяване и рециклиране на пуснатите на пазара акумулатори чрез колективна система, организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори.

Въведени системи за разделно събиране на НУБА по общини:

На територията на общините в търговските обекти, в които се извършва продажба на портативни батерии има поставени съдове за събиране на негодни за употреба портативни батерии от населението съгласно сключени отделни договори между търговските обекти и ООП на НУБА или с лица, притежаващи документ по чл. 35, ал. 1 от ЗУО.

- Община Сливен: Сключен договор с „Екобатери“ АД от 01.02.2016 г. за срок от 5 години. Съдовете за разделно събиране на НУБА са разположени на определените от Кмета на общината места – 144 бр. в град Сливен;
- Община Раднево - Сключен договор с „Екобатери“ АД от 08.11.2017 г. за срок от 5 години. Съдовете за разделно събиране на НУБА са разположени на определените от Кмета на общината места – 8 бр. в град Раднево;
- Община Ямбол: Сключен договор с „Мега ресурс“ АД, валиден до 2023 г.. Съдовете за разделно събиране на НУБА са разположени на определените от Кмета на общината места – 10 бр. в десет училища и 3 бр. в административната сграда на общината.

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

През 2020 г. са извършени общо **10** проверки на **9** лица, задължени по чл. 14, ал. 1 от ЗУО относно разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от ИУЕЕО – „Северина“ ЕООД, гр. Ямбол; „Електро Лайт“ ЕООД, гр. Варна; „Вива“ ЕООД, гр. Сливен; „Европейска светлинна индустрия“ ООД, гр. Сливен; „Стройкомплект - МД“ ООД, гр. Стара Загора; „КлиниМаг“ ЕООД, гр. Стара Загора; „Кетен“ ООД, гр. Стара Загора; „Автокомплект“ ООД, гр. Сливен и „Вереея пласт“ АД, гр. Стара Загора. От проверките се установи, че дружествата изпълняват задълженията си по чл. 10 от Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване за постигане на целите за оползотворяване и рециклиране на пуснатите на пазара масла чрез колективна система, представлявана от организация по оползотворяване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.

Въведени системи за разделно събиране на ИУЕЕО по общини:

- Община Ямбол: Сключен е договор с "Мега Ресурс" АД за събиране и транспортиране на ИУЕЕО от 02.10.2017 г., за срок от 5 години. Събирането и извозването на ИУЕЕО се извършва по график;
- Община Казанлък: Сключен договор с "Елтехресурс" АД, гр. София. Събирането и извозването на ИУЕЕО се извършва целогодишно от мобилни екипи на "Елтехресурс" АД, по подадени заявки;
- Община Сливен: Сключен договор с „Елтехресурс“ АД от 01.02.2016 г. за срок от 3 години, автоматично подновен за още 5 години. Събирането и извозването се извършва от мобилни екипи целогодишно.

Излезли от употреба моторни превозни средства

Въведени системи за разделно събиране на ИУМПС по общини:

- Община Казанлък: Сключен договор с „Монамур 6“ ООД, с. Копринка, общ. Казанлък. Дружеството притежава разрешение за извършване на дейности по разкомплектоване на ИУМПС на 2 бр. площадки в с. Копринка;

• Община Раднево: Сключен договор с „Българска рециклираща компания“ АД от 29.08.2014 г. за срок от 5 години. Събирането, транспортирането и съхраняването на ИУМПС се извършва на територията на общ. Раднево на площадка в гр. Раднево с оператор „ДК Софтрейд“ ЕООД.

Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

През 2020 г. са извършени 4 проверки на 4 дружества, задължени лица по смисъла на чл. 14, ал. 1 от ЗУО относно разделно събиране и оползотворяване на отработени масла – „Олимпиа Ауто“ АД, гр. Сливен; „Оптиком“ ООД, гр. Стара Загора; „Елит Трак“ ЕООД, гр. Ямбол и „Загора Чорап“ АД, гр. Стара Загора. От проверките се установи, че дружествата изпълняват задълженията си по чл. 11 от Наредбата за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти за постигане на целите за оползотворяване и рециклиране на пуснатите на пазара масла чрез колективна система, представлявана от организация по оползотворяване на отработени масла.

Излезли от употреба гуми

През 2020 г. са извършени 4 проверки на 3 дружества, задължени лица по смисъла на чл. 14, ал. 1 от ЗУО относно разделно събиране и оползотворяване на излезли от употреба гуми – „Ванина Експорт“ АД, гр. Ямбол; „Ивеа Фулда“ ЕООД, гр. Ямбол и „Медина Мед“ ОО, гр. Стара Загора. От проверките се установи, че дружествата изпълняват задълженията си по чл. 8, ал. 1 от Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми за постигане на целите за оползотворяване и рециклиране на пуснатите на пазара гуми чрез колективна система - организация по оползотворяване на излезли от употреба гуми.

Въведени системи за разделно събиране на ИУГ по общини: Община Котел: Сключен е договор с „Еко Ен Рисайклинг“ ЕООД, гр. Бургас от 09.12.2014 г. за срок от 10 години. Дейностите по събиране и транспортиране на ИУГ до площадка за съхранение на ИУГ в гр. Котел се осъществяват по предварително съгласуван между страните график.

Към 31.12.2020 г. на територията на РИОСВ – Стара Загора няма лица, изпълняващи задълженията си индивидуално по чл. 14, ал. 2, т. 1 от ЗУО и Наредбите за масово разпространените отпадъци.

1. Производствени отпадъци

За обектите при чиято дейност се образуват производствени отпадъци, приоритет е предотвратяването или намаляването на количеството им, оползотворяването на отпадъците чрез рециклиране, повторното използване и/или извличане на вторични суровини и енергия. В случай на невъзможност за тяхното предотвратяване, намаляване и/или оползотворяване като краен вариант се прилага екологосъобразно обезвреждане (чрез предаването им за изгаряне или депониране). Дружествата въвеждат разделно събиране на видовете отпадъци от хартиени, пластмасови, стъклени и др. опаковки и ги предават за последващо рециклиране на лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО за оползотворяване. Производствени отпадъци от черни и цветни метали се предават на фирми, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО и се оползотворяват в леярни.

От извършените проверки на обектите в региона се констатира подобряване на организацията по събиране и транспортиране, разделяне и съхраняване на видовете отпадъци. Изграждат се нови площадки за събиране на неопасни отпадъци и най-често за различни видове опаковки, които периодично се предават за последваща обработка.

В съответствие с изискванията на ЗУО и през 2020 г. контролът е свързан с дейността на дружества, извършващи дейности по третиране на метални отпадъци, излезли от употреба

МПС, негодни за употреба батерии и акумулатори и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване на площадки на територията на РИОСВ - Стара Загора.

Най-големи количества производствени отпадъци в региона, контролиран от РИОСВ – Стара Загора се образуват при дейността на топлоелектрическите централи в комплекса „Марица Изток“. Вследствие на дейността им в най-големи количества се отделят сгурия от изгаряне на въглищата, летяща пепел от електрофилтрите и гипс от работата на сярочистващите инсталации - СОИ. Те се отвеждат в площадки за предварително съхраняване на териториите на бившите сгуроотвали на централите. След осушаването, заедно трите вида отпадък се изгребват, смесват се с разкривката от рудниците, и се депонират в насипища - депа за неопасни отпадъци, разположени на територията на „Мини Марица изток“ ЕАД, притежаващи комплексни разрешителни.

През 2020 г. експертите от направлението са участвали в **19** планови комплексни проверки съвместно с други направления и в **24** проверки по изпълнение на условията на Комплексни разрешителни. Част от проверените дружества са с предмет на дейност третиране на отпадъци от ИУМПС, НУБА, ИУЕЕО и отпадъци от пластмаси.

На територията на дружествата, контролирани от РИОСВ – Стара Загора, генерираните опасни и производствени отпадъци се събират разделно на обособени и обозначени площадки или закрити складове, в подходящи съдове. Площадките и съдовете са съобразени с изискванията на ЗУО и съответните наредби. Лицата, извършващи дейности с отпадъци – производствени, опасни, МРО, специфични отпадъци е установено, че и през 2020 г. водят отчетност, съгласно изискванията на Наредба № 1/ 2014 г., като при предаване на опасни отпадъци в РИОСВ се представят, изискващите се идентификационни документи. Предаването на отпадъците се извършва при наличието на сключени договори с фирми, притежаващи съответните документи за дейности с отпадъци по ЗУО.

За периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г., във връзка с извършване на периодичен контрол по изпълнение на законодателството по управление на отпадъците на предприятия, извършващи дейности в областта на текстилната промишленост, са извършени проверки на 2 текстилни предприятия, функциониращи на територията на РИОСВ – Стара Загора.

Съоръжения за третиране на отпадъци

С оглед на минимизиране количествата на отпадъците, предназначени за обезвреждане и в съответствие с изискването за предварително третиране на отпадъците преди депониране, отпадъците които могат да се рециклират се третират в инсталации и съоръжения за оползотворяване, отпадъци от пластмаси, пластмасови, хартиени и стъклени опаковки, метални отпадъци, излезли от употреба гуми, строителни отпадъци през 2020 г. са извършени проверки както следва:

- **1** инсталация за регенерат на гуми в гр. Стара Загора;
- **1** инсталация за смилане в различен размер на негодни за употреба гуми и производство на гумен гранулат в гр. Стара Загора; През годината е извършена проверка на обекта;
- **7** инсталации за предварителна обработка и преработка на пластмасови отпадъци и производство на гранулат или съответните пластмасови детайли в 4- община Казанлък, гр. Нова Загора, 2- гр. Сливен, 1 - гр. Ямбол;
- **2** леярни за рециклиране на метални отпадъци, произвеждащи детайли намиращи приложение в различни индустрии на територията на гр. Сливен;
- **3** инсталации за предварително третиране /сепариращи/ на смесени битови отпадъци в градовете Стара Загора, Казанлък и с. Хаджидимитрово, общ. Тунджа, област Ямбол;
- **2** инсталации за производство на топлинна енергия от анаеробна ферментация на растителни и животински субстанции в гр. Нова Загора и в община Тунджа;
- площадки за предварително третиране на строителни отпадъци с местонахождение 4 – в гр. Стара Загора, с. Скобелево, община Павел баня, гр. Чирпан и гр. Сливен. През годината е извършена 1 проверка;

- 2 завода за производство на гипсокартон и гипсови смеси. Гипсовата суспензия, получена от СОИ на топлоелектрическите централи в региона, минава през обезводнителни инсталации като се получава технически гипс. Част от образувания гипс се оползотворява в заводите за производство на гипсокартон и гипсови смеси, намиращи се непосредствено до ТЕЦ “Марица изток 2” ЕАД и „Контур Глобал Марица изток 3” АД, а по-голямото количество, което не може да се оползотвори се депонира. През 2020 г. е извършена проверка на единия от обектите;

- съоръжение за дейности по обеззаразяване и стерилизация на опасни болнични отпадъци с оператор фирма „Ловамед Груп” ООД, разположен на територията на "МБАЛ-Проф. Стоян Киркович" АД в град Стара Загора, в която се третира опасни болнични отпадъци с комбинирана система за дезинфекция и стерилизация „Синтион 1-1” - Австрия, включваща устройство за дезинфекция и стерилизация с капацитет 600 кг. на денонощие, и с 6 програми за обеззаразяване и автоматично управление. Приемат се отпадъци за обеззаразяване от болнични заведения, медицински центрове, стоматологични лекарски кабинети, разположени на територията на области Стара Загора, Сливен и Ямбол.

2. Болнични отпадъци

През 2020 г. продължи работата по привеждане в съответствие с нормативните изисквания на третирането на болничните отпадъци извършени са 17 проверки на място и по документи на лечебни и здравни заведения и една проверка на инсталация за предварително третиране - автоклавиране на опасни болнични отпадъци. Болничните отпадъци образувани на територията на инспекцията се предават за автоклавиране – обеззаразяване на „Ловамед груп” ООД, гр. Стара Загора, а останалите видове се предават за обезвреждане чрез изгаряне на ПУДООС – София.

3. Разрешителен и регистрационен режим за дейности с отпадъци

През отчетната 2020 г. от РИОСВ – Стара Загора са издадени: **5** разрешения по реда на чл. 67 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) за дейности, включващи предварително третиране, разкомплектоване, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от ОЧЦМ, ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, масла и някои видове опасни отпадъци; **44** регистрационни документи за дейности с отпадъци (третиране и транспортиране) по реда на чл. 78 от ЗУО; **5** решения за прекратяване на разрешения за дейности с отпадъци; **5** решения за прекратяване на регистрационни документи за дейности с отпадъци. През периода са извършени **61** изменения и допълнение на действащи регистрационни документи за дейности с отпадъци; **5** изменения и допълнение на разрешения за дейности с отпадъци. Издадено е **1** решение за отнемане на разрешителни за дейности с отпадъци; **4** решения за отказ от издаване на регистрационен документ за дейности с отпадъци и **4** решения за отказ от изменение и допълнение на регистрационен документ за дейности с отпадъци.

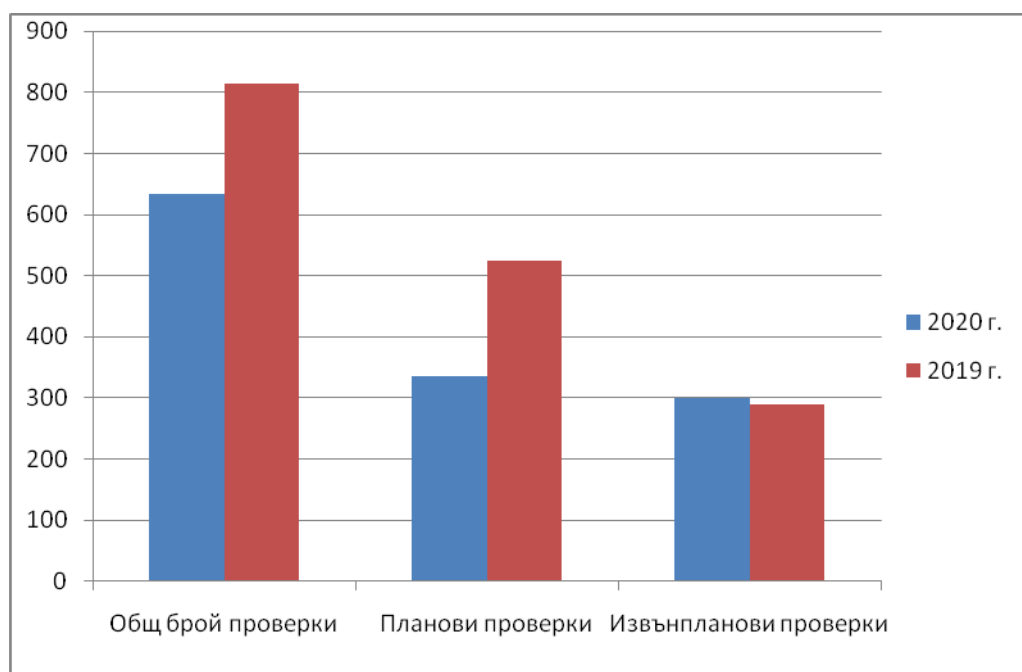
4. Контрол, свързан с изискванията на Регламент (ЕО) № 1013/ 2006 относно превози на отпадъци.

През годината при проверките на обекти с комплексни разрешителни, обекти с разрешителни или регистрационни документи за третиране по ЗУО от региона се установи, че е извършван трансграничен превоз на отпадъци от **9** юридически лица: „Медина Мед“ ЕООД, гр. Стара Загора, „АТЗ Проджект“ ЕООД гр. София; „Екор“ ООД гр. Стара Загора; „Транстекс 3“ ЕООД гр. Велико Търново; „БГ Рециклинг“ ЕООД гр. София; „Екопласт Файбър“ АД гр. Ямбол; „ДК Софтрейд“ ЕООД, гр. София; „Балбок Инжнеринг” АД, гр. София и „Трансметал” ЕООД, гр. Велинград. През 2020 г. за установени нарушения на изискванията на Регламент (ЕО) № 1013/2006, относно превоза на отпадъци, като за дейностите по внос или износ са съставени 12 броя АУАН за проверени налични документи на дружествата за трансграничния превоз .

Относно транспортирането на отпадъци в страната и региона, през отчетната година са констатирани 20 броя нарушения. Дейностите се извършват от лица, притежаващи регистрационни документи за събиране и транспортиране на отпадъци. В случай на превоз на опасни отпадъци товародателите изготвят идентификационни документи по за количеството, вида и произхода на отпадъка. В РИОСВ - Стара Загора се съхраняват съответните екземпляри на издадените документи.

5. Кратка обобщена оценка по управление на отпадъците на територията на РИОСВ.

През 2020 г. са извършени общо 634 броя проверки по отношение на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците за спазване на изискванията на Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и подзаконовите нормативни актове. От направените проверки 335 са планови, извършени на 292 обекта. За сравнение през отчетната 2019 г. общият брой на проверките по управление на отпадъците е 815, от които 525 проверки са планови.



Фиг. 1

През 2020 г. са издадени 316 предписания за установени несъответствия с изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове. От тях 310 са изпълнени, 3 предписания са с постоянен срок и 3 бр. не са изпълнени, за които са съставени и връчени 2 бр. АУАН. Извънпланови проверки през годината са извършвани във връзка с писма и заповеди на Министъра на околната среда и водите, по последващ контрол за изпълнение на дадени задължителни предписания, постъпили жалби и сигнали, във връзка с издаване/изменение и допълнение на разрешения и регистрационни документи за дейности с отпадъци, издаване на становища и др. Извършените извънредни проверки представляват 47,16 % от общия брой осъществени проверки. За установени нарушения на екологичното законодателство в областта на управление на отпадъците през 2020 г. са съставени общо 70 АУАН, от които 68 са по ЗУО и 2 – по ЗООС. Издадени са 29 Наказателни постановления.

От извършените през 2020 г. проверки по прилагане на изискванията на ЗУО към общините за управление на масово разпространени отпадъци е констатирано следното: разделното събиране на битови отпадъци на територията на общините най – малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло; разделното

събиране на отпадъци от домакинствата, в т. ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други, във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на региона.

Към 31.12.2020 г. 100% от населението в региона е обхванато в организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци. Въпреки това все още е проблем оползотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци, продължава да се констатира изхвърляне на битови и строителни отпадъци на неразрешени за това места.

Не всички общини са въвели системи за управление на специфични потоци отпадъци в съответствие в изискванията на националното законодателство - батерии и акумулатори, излезли от употреба моторни превозни средства и гуми, отработени масла, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.

Опасните отпадъци най-често се съхраняват на мястото на образуване и периодично се предават на лицензирани фирми за транспортиране и/или обезвреждане.

Производствените неопасни отпадъци се предават на депа за неопасни отпадъци за обезвреждане, оползотворимите се предават на лицензирани по ЗУО или с комплексни разрешителни фирми за преработка, а отпадъчните пластмаси, хартия и стъкло се предават за рециклиране. Отпадъците от черни и цветни метали се предават на леярните за оползотворяване.

През 2020 г. във връзка с изпълнение на дейностите по договори, финансирани от ПУДООС по Националната кампания за „Чиста околна среда”, са извършени 38 съвместни проверки.



Положителни констатации:

- разширена е системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци в общините;
- увеличен е броят на отпадъците, които се предават за рециклиране и оползотворяване - метални отпадъци, отработени масла, хартиени, пластмасови и стъклени опаковки;
- подобрена е отчетността за дейностите с отпадъци, водят се отчетни книги, идентификационни документи на предадените опасните отпадъци за последващо третиране или обезвреждане.



Проблеми:

- Няма съоръжения за обезвреждане на някои видове опасни отпадъци или крайното им депониране на територията, на която се генерират и най-често те се изнасят за третиране извън страната;
- Все още има наличие на нерегламентирани сметища;
- Създават се проблеми в докладването, обработката и анализа на информацията за управлението на отпадъците. Твърде усложнена е системата от годишни отчети, която създава условия за грешки от различно естество, която е основа за анализ на състоянието по управлението на отпадъците;
- Не всички общини са въвели системи за управление на специфични потоци отпадъци в съответствие в изискванията на националното законодателство - НУБА, ИУМПС, отработени масла, биоотпадъци от поддържане на обществени площи, паркове и градини, както и отпадъците от зелените площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради.

В съответствие с Националната политика по управление на отпадъците на местно ниво приоритетите са:

- предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците;

- увеличаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;
- подобряване на организацията по разделно събиране на отпадъците от хартиени, пластмасови, стъклени и др. опаковки;
- екологосъобразно обезвреждане на отпадъците;
- управление на специфичните потоци отпадъци, според изискванията на ЗУО и подзаконовата нормативната база.